

Edellisessä numerossamme kerrottiin niistä suomalaisista, jotka kolme vuosikymmentä sitten työtä pelkäämättä ensimmäisinä iski-
vät kuokkansa Australian raivaamattomaan maaperään. Ne jotka selvisivät, ovat jo voiton puolella. Sarjamme jatkuu.

Intinen Suomen Kiinan ja Australian konsuli Harald Tanner vääntää keittiössään tomaattimyllyä ja paksuna, tummanpunaisena massana soluu sose vatiin. Konsuli on antautunut "pelto-orjaksi", siirtynyt farmariksi toisten suomalaisten joukkoon ja kulkee nyt perusteellisesti paitatuissa kulin housuissa. Puseron selkään on haljennut olkapäästä olkapäähän, mutta se ei näy huolettavan entistä diplomaattimestä. Huoletto-

masta hymystä päätellen hän on saanut tarpeekseen shaketeista ja frakeista, aivotyöstä ja sanojen punnituksesta. Täällä on vapaus joka suhteessa.

Konsuli-farmari johdattelee vieraansa oleskeluhuoneeseen, toinen toistaan arvokkaampien Kiinan muistojen joukkoon ja Ella, 'farmarinna' lykkää vierelle tarjoilupöytää, jossa on vara valita ryyppättävää himohedelmäjuomasta appelsiini ja tomaattimehuun saakka. Täällä sisällä ovat muistot menneestä

elämästä, muistot monista Kiinassa vietetyistä vuosista, konsuli-ajoilta Sydneystäkin. Mutta avarasta ikkunasta näkyy nykyinen elämäntyö, laaja appelsiinipuuvainio, jonka aluetta laajennetaan metri metriltä.

— Tämä on paras paikka elää, päätelee farmari Tanner. Tosin täällä on painuttava pelloille kello kuudelta aamulla ja valkka uurastaa pitkän päivän, niin rahaa ei näe koskaan. Siihen aikaan kun istui arvokkaana neljän

seinän sisällä työpöydän äärellä eikä tehnyt oikeastaan mitään, niin silloin maksettiin siitä vielä palkkakin, naurkeslee isäntä ja kohentaa housujaan, joissa paikankin paikka uhkaa hajota. Naisellista huolta kantava konsulinna kehoittelee miestä parempien vaihtoon, mutta tämä huitaisee kättä.

Tannerin farmilla on maata 85 acra, josta on saatu jo viljelykseen kaksikymmentä. Työ on terveellistä vi-

↑ Konsuli Tanner on vaihtanut lopullisesti herrasvaatteet farmarinhousuihin ja on tyytyväinen elämäntuokseen. Ulkotyö on terveellistä monien neljän seinän sisällä istuttujen vuosien jälkeen.

↑ Vanha konsuli näyttää ylpeänä kätensä töitä, sankkaan eucalyptusviidakkoon raivaamaansa peltoa ja puustutuksia.

Ihän se elämä täällä ole sitä, mitä se olisi ollut omassa maassa, sanoo Jim Aalto vakavana, vaikka siitä maallisen omaisuuden määrästä, minkä hänkin on ennättänyt täällä olovuosinaan kokoaan, voisi olettaa aivan muuta.

Aivan kuin vahingossa käy keskustelun lomassa selville että Helsingistä yli 30 vuotta sitten tänne siirtynyt Aalto on ehtinyt raivata maata jo yli 70 acra. rakentaa vesipadonkin johon voi varastoida miljoona gallonaa vettä kuivien päivien varalle. Aallon farmilla kasvaa jo noin 6.000 sitrus-

puuta, joista hän aikoo poimia ensi vuonna 10.000—12.000 bushelia appelsiinia. — Bushelissa lasketaan olevan keskimäärin 150 appelsiinia ja bushelin hinta on pysytellyt noin 45 shillingin vaiheilla. Lisäksi on Aalto pistänyt noin vain sivumennen pystyyn automatisoidun kanalan, jossa kotkottaa nyt 2.000 kanaa. Aikaisemmin niitä oli kokonaista 6.000. Kanala on niin nykyaikainen, että siellä tapahtuu kaakattajien syöttäminen ja juottaminen täysin koneellisesti. Heti kun muna on tipahtanut siirtyä se automaattisesti 'hihnään' pitkin varastoon,

jossa se pestäänkin koneellisin keinoin. Talo on komea ja vaimoksi on löytynyt australialainen nainen, siis ulkonaisesti katsoen on kaikki hyvin. Mutta kotimaa on sittenkin kotimaa, jota ei kaikille korvaa suurikaan omaisuus.

Australiaan tultuaan kierteli Aalto eri puolilla maata, yritti hiukan yhtä jos toistakin alaa. Aikoinaan hän oli sähkötekniikan puuhissa, antautui sitten urakoitsijaksi ja lopuksi lääkärin neuvosta tuli tänne maaseudun rauhaan, peltomieheksi. Korpeen on Aaltokin raivannut tiluksensa eikä kai

tarvinne mainita, että se on kysynyt hiukan työtäkin.

— Yleensä lasketaan Sydneysissä, että kun mies saa palkkansa perjantaina, menettää hän sen helposti lauantaina ja sunnuntaina kaljalasin ääressä ja hevoskilpailujen vedonlyönnissä ja niin hän on taas nöyrä poika maanantiaamuna aloittamaan töitä ja uuden rahan hankkimista. Niin elävät tuhannet miehet viikosta viikkoon kädestä suuhun ja pysyvät ikänsä köyhinä. Maatyössä ei ennätetä kuluttamaan, maa kasvaa uutta ja niin voi joskus kerätyäkin jotakin, laskee Aalto leikkiä.

vuotta vaati Australia

rastovuosien kangistamalle keholle, se on mielenkiintoista ja hauskaa. Lisäksi on konsuli tämän tienoon virallinen sateenmittaaja, joten harrastuksia on muuhunkin kuin aivan omaan ammattiin. Maanviljelyksessä tuo jokainen päivä jotakin uutta, milloin on istutettava puita, milloin muokattava maata, milloin korjattava satoa. Ja ellei ole muuta, niin silloin pääsee mehurnyllyn pyörittäjäksi keittiöön.

† Toisen polven uudisraivaajaperhe, Veikko Tanner englantilaisen vaimonsa ja lastensa kanssa asuu lähellä isovanhempia itse rakentamassaan talossa. Olohuoneen seinä on yhtä ainoata suurta ikkunaa.

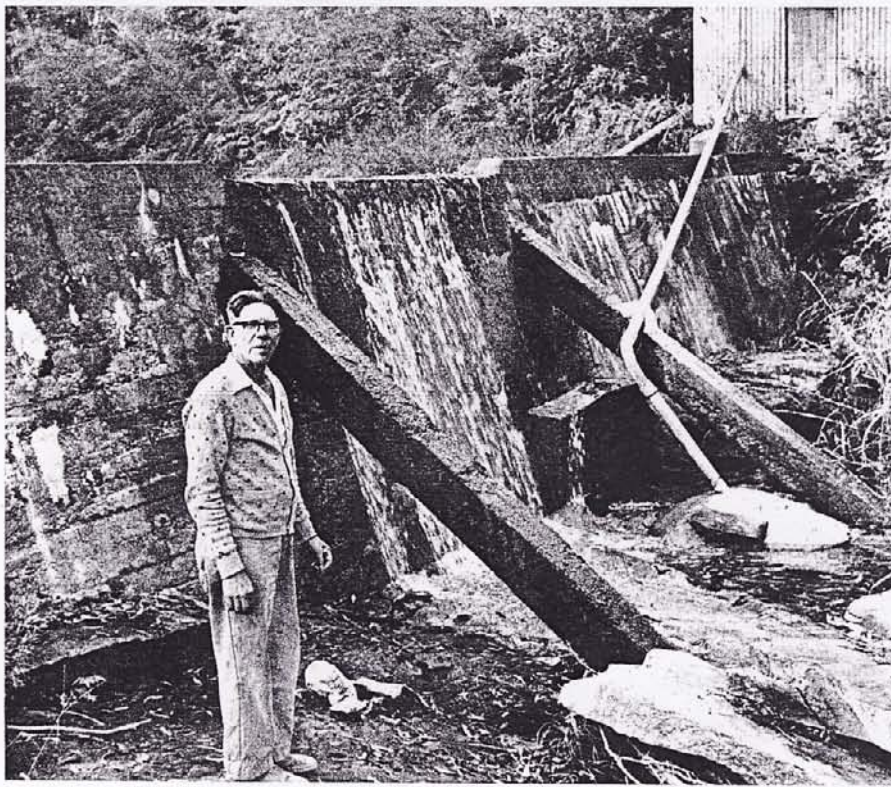

— Aika ja työ ovat uurtaneet vakonsa suomalaisen uudisraivaaja Aallon kasvoihin.

— Nyt sopii jo silloin tällöin istahtaa vaimon kanssa pihapenkille ylimääräisestä lepohetkestä nauttimaan.

2841c

KUVAT
KIRJOITAJAN

→ Farmari Aalto itse rakennuttamansa vesipadon harjalla, joka pidättelee miljoonan litran vesimäärää.

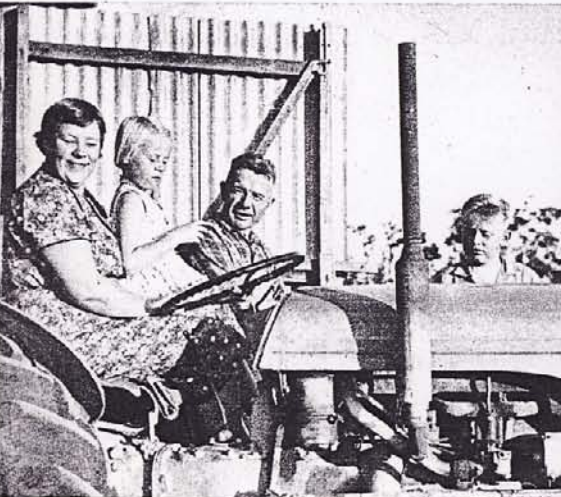
Ja niillä samoilla tienoilla, miltei trooppista viidakkoa kasvavan metsän keskellä tulee vaatimatoman valtatie varteen yht'äkkiä valkea viitta, jossa lukee selvällä suomen kielellä, että Metsola. Ja siellä pienen tienpätkän päässä on palmujen ja banaanipuitten varjossa herraskainen talo, jossa isännyyttä pitää entinen Kiikan poika Matti Hoippo Katrinsa kanssa.

Porin puolen viikkellä murre virtaa kangertamattomasti palmujen alla leikkisän isännän sovittelessa sanoja peräkkäin ja kertoillessa kuinka hän kiikkalaisena on 'sortunut' appelsiiniviljelijän osaan.

Matti Hoippo tuli veljensä kanssa Australian maahan vuonna 1930 lähes kolmensadan italialaisen kanssa ja jokaisen tarkoitus oli jäädä elämään tätä maata pysyväisesti. Mutta viikkoa ennen Sydneyn satamaan saapumista pantiinkin täällä paratiisin portit kiinni. Australia ilmoitti, että nyt saa siirtolaisten tulo loppua. Italialaiset kääntyettiin armotta rannasta takaisin, mutta Kiikan komeat katsottiin kelloisiksi ja he saivat armon astua mantereelle.

Pojilla oli taskussaan 40 puntaa maiminnourahaa ja he päättivätkin sen voimalla katsella uutta kotimaata ainakin sen verran, että silmät aukeisi. Mutta kun Australian punnat hupeni-

30 VUOTTA VAATI AUSTRALIA

↑ Sämpilän perheen jäsenet ovat kukin vuorollaan saaneet opetella traktorin käyttöä, ja lystikseen sen tekeekin, kun muistaa kovia vuosia, jotka ovat kulu- neet sitä hankittaessa.

→ Kulnuran suomalaiset ovat sivutöikseen rakentaneet omaan yhdyskuntaansa suomalais-'haalin', jossa suomalainen merimiespastori käy pari kertaa vuodessa pitämässä jumalanpalveluksen.

→ Vaikka perusraivaukset on tehty vuosia sitten, riittää sisukkaalle Sämpilälle työtä pelloillaan aamuvarhaisesta iltamyöhään.

Valter Sämpilä Kannuksesta maalaltee appelsiinipuittensa runkoja kirpeästi tuoksuvalla lantavedellä. Korven keskelle on saatu jo raivatuksi kaista maata ja siinä ovat ensimmäiset appelsiinipuut lupaavalla taimella. Mutta tämän maan viljelijöitten kauhu, kani, söisi rungon nuorilta puilta piloille, ellei sitä suojelisi tällaisiin keinoin.

Eteläpohjalainen Alli rouva pyytelee

anteeksi talonsa heikkoutta. Tavalliseen tapaan asuu perhe aluksi tilapäisessä rakennuksessa ja sitten kun maat on saatu kasvamaan ja velat lyhenemään, rakennetaan kunnon talo, jossa jokaisen lattian peittävät nurkasta nurkkaan ulottuvat nukkamatot. Mutta alusta on aloitettava jokaisen ja nyt on heidän vuoronsa.

Perheessä on poika Tero, joka käy jo koulua australialaisten lasten kans-

sa ja on tyttö Mailis, jonka päivät kulu- vat viiden koiran ja kahden kissan hoidossa.

Maata on Sämpilän perheen hallussa jo 90 acra, mutta siitä raivattuna vasta pieni osa. Mutta kun omassa tallissa on traktori, joka tottelee Alli emännänkin tomeraa kättä, niin vähitellen, vähitellen... Alkanaan on 2000 puuta kasvamassa, talo pystyssä ja siten ollaankin jo voiton puolella.

2841d

vat aivan yhtä vaivattomasti kuin ennen oman maankin markat, niin silloin piti päättää, mitä tehdä, mihin käydä.

Ja helppoahan se oli nuorille va-paille miehille. Velipoika nappasi Sydneyn kadulla kengän jalastaan, viskasi sen ilmaan ja minne kärki näytti, sinne päätettiin lähteä. Viimeisillä ropo-silla ostettiin polkupyörät ja sitten polkemaan kohti maaseutua. Kun far-mi tuli vastaan, poikettiin kysymään työtä ja ruokaa ja kumpaakin tuli riit-tävästi.

Tie kulki aikanaan kaivoksillekin ja siellä kertyi killisevää taskuun. Se taas toi viettelevänä mieleen oman maapa-lan hankinnan ja farmerin vapaan vi-ran. Niin upottiin tänne synkkään kor-peen. Puunkuorista rakennettiin en-simmäinen talo ja kuusi vuotta siellä laadittiin ruokakin yksinomaan mie-hisin voimin.

Vuosien kuluttua on korpea lykätty aina vain taaemmaksi ja nyt entisen Kiikan pojan pellot ovat laajat ja ko-meat. Ne kasvavat maan tavan mu-kaan appelsiini -ja sitruunapuuta, toi-set lykkäävät tomaattia ja vihannesta. Keittiössä häärii Katri rouva ja Allan poika on neljä kertaa Suomen kokoi-sen New South Walesin mestari to-maatin ja vihannesten viljelijänä. Niin ne satakuntalaiset.

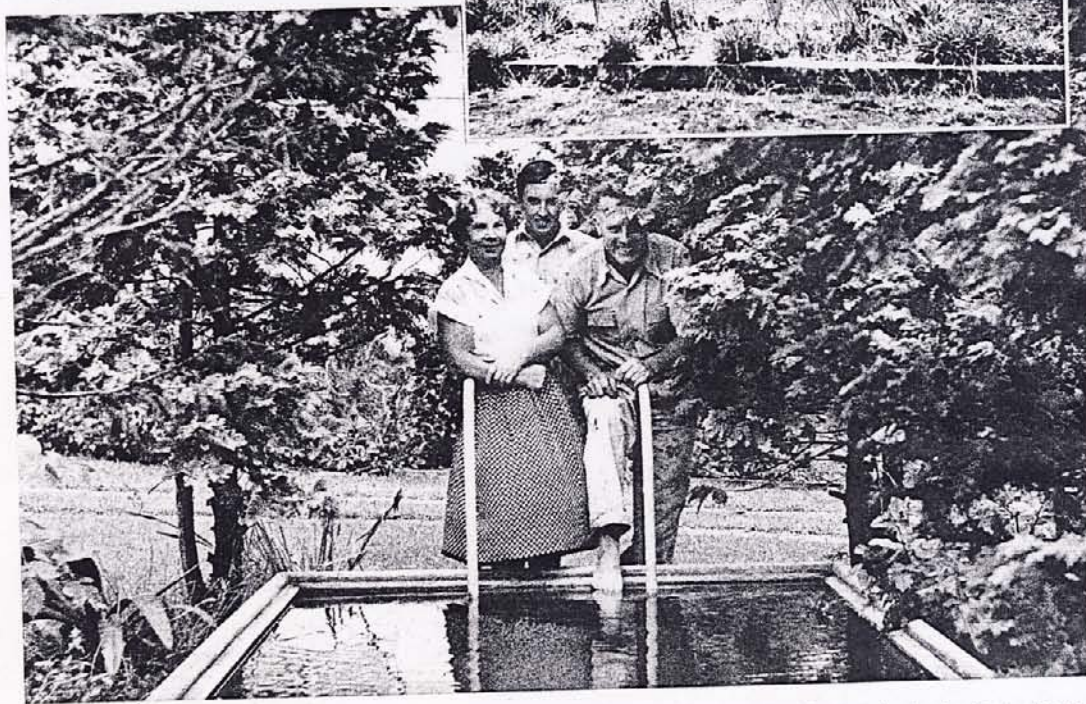
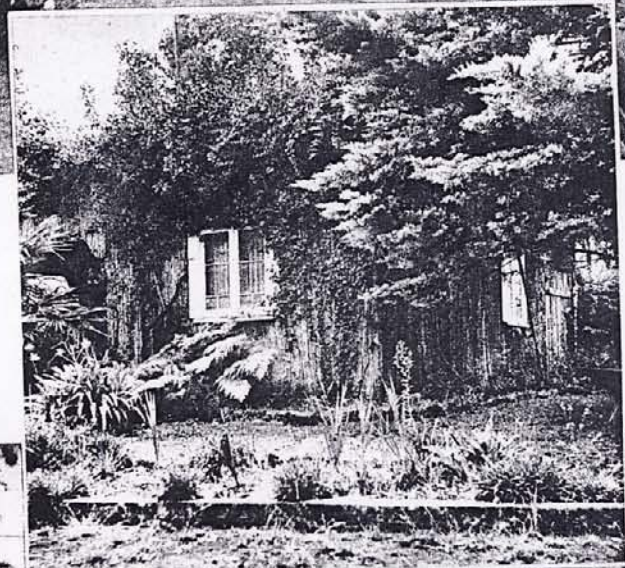
— Mutta työtä ei saa pelätä. Se on menestymisen ehtona tässä maassa. Sitten kun täällä on saanut varman aseman, sitten tämä on Suomea pa-rempi maa ainakin maanviljelijöille. Kesä on aina, halla ei vieralle koskaan ja katoo tuskin tunnetaan. Muita al-kuvaukudet ovat kovat ja voivat eräis-sä tapauksissa kestää kymmeniä vuo-sia, eivätkä kaikki selviä niistä koskaan.

Nämä tämän tienoon suomalaiset todistavat Lin Jutangin sanat: maasta

↑ Suomalaisen farmari Hoipon vastavalmistunut asuinrakennus on upea kuin miljoonikon loistohuvila.

→ Hoipon vanha koti on jo miltei rehevän kasvillisuuden peitossa.

↓ Hoipon perhe oman uima-altaan äärellä. Perheen poika Allan aikoo tulla kesällä Suomeen.

ihminen parhaimman onnensa löytää. He ovat löytäneet elämäntehtävän, josta he ovat pitäneet, siksi he ovat jaksaneet ja siksi he ovat onnistuneet. Mutta on muistettava, että he ovat sittenkin vain aniharvoja tänne vuosikymme-

nien aikoina siirtyneistä suomalaisista. Ne jotka ovat epäonnistuneet, he ovat jossakin suureen joukkoon hukkuneina, teollisuuslaitoksien palveluksissa, toisten työssä maalla, merille siirty-neinä, ehkä juopotteluun sortuneina.

Australiassa ei ole koskaan huono eikä vaivojaan säällivä mies onnistu-nut kokoamaan omaisuuksia, sen myöntävät kaikki. Eivät edes kaikki nekään, jotka olisivat olleet valmiita uurastamaan itseään säälimättä.